

محراب

افہرقتی ، اجتماعی ، فلسفی ، تاریخی ، ادبی مجموعہ در
شیمدیلاک اون بش کوندہ نشر اولنور

مدرجات :

- توحید تدریسات مسئلہ سی والامہیات فا کولتہ سی محمد امین ۷۵۷
- قابل (اجتماعی حکایہ) مہامی ۷۶۰
- اورتہ آسیادہ تورکن علمی ضیا ۷۶۶
- اوافق بر نظره عبد الرشید ۷۷۷
- سمرقند شہری نورکستانی : رفت ۷۸۰
- حی بن یقظان (رومان تفرقہ) بابا زاده : رشید ۷۸۵
- کوی مکتوبلری : محمد صدق — سراب : قدریہ حسین — شرق : ملیحہ نوری — رؤیا ۷۸۷
- مندہ : شرف کاظم — غزل : محی الدین رائف — یولجی : توفیق جلیس — غزل : کامی ۷۸۸

یگی طبعنا

بارغالی تجادہ نیندہ در شید افندی خانیندہ

کافی وسائلہ مالک دکلز . شو قدراکہ بو کون بو مؤسسہ بی ای اساسلرہ مستقداً قورال
 بیلر سہک ، امید ایدرم کہ یاقین بز آئینده قوتلی بز علم اوجاعی حالہ کلہ بیلیر .
 بونک ایچون شوقناعتدهیم ، کہ معارف وکالتی الہیات فا کولتہ سنی همان دارالفنون
 شعبہ سی حالندہ تأسیس ایتہ ملیدر . الہیات فا کولتہ سی بوتون بو مسئلہ لری آکلامش ،
 مقتدر بز مدیرک اداره وسوقہ تابع بز مکتب حالندہ تأسیس ایدلمہ لی وھیچ اولماز سہ
 درت ، بش سہ صوکر ا دارالفنون جامعہ سہ کیر ملیدر . چونکہ بویله بز فا کولتہ یہ ایلک
 زمانلردہ بز استقامت ویرمک لازم کلیر . بویله بز استقامتی آنجق مدیر صلاحیتی حائر
 بز متفکر ویرہ بیلیر . تجربہ کوسترمشدر کہ منتخب بز مجلسلہ ، منتخب بز رئیس ایلہ
 بویله یکی بز مؤسسہ بی ای بز هدفہ سوق ایلہ مک چوق زمان قابل اولمایور . اگر
 بوندن اون بش سہ اول دارالفنون نظامنامہ سی نشر ایدیش و مجلس مدرسینک
 شیمدی حائر اولدینی صلاحیت اوزمان بخش اولومش اولسہیدی دارالفنونہ ہیچ بریکی
 عنصر کیرہ مز ، تدریساتی انقلاب وتکاملہ اوغرایامازدی . بکا اویله کلیور کہ معارف
 وکالتی ایلک بش سہ بی تشکیلات دورہ سی عدا یتلی ، مقتدر بز متفکر اداره سندہ الہیات
 مکتبی تأسیس ایللی وشو قدر کہ بش سہ نہایتندہ بو مؤسسہ نک دارالفنون نظامنامہ سہ
 تابع اولاجغنی تصریح ایتلیدر . بن باشقہ صورتلہ ای بز الہیات فا کولتہ سی یاپیلہ جغنی
 ظن ایتیموزم .

دارالفنون فلسفہ تاریخی معلمی

محمد امین

جرب عمومی سانجانتدین

مطالہ

قابل

بز ہفتہ در کویک غربندہ کی آوجی سپرلرندہ کیجہ لی کوندوزلی دورمہ دن محاربہ
 ایدیورلردی . کانون اولک امانسز صوغوقلری ہر شیئی دوگدورمش ، طوپراغک
 یوزینی کنیش بز کیفاہ اورتمشدی . خندقک ایچی ، سپری ، اوگندہ کی آتش میدانی ،

ھۆلەدە كۆرۈنۈش كۈچۈك ئورمان ، ھەشە ، ھەشە ، يالگىز يېڭى مەھەلەدە
دۈشمەن تازە ئۆلۈر ، آتەش كىيىلەي كىيىلەي تۈتۈن ھەنوز دۈشمەن جىسەلەك
قۇقۇسەنە قوشان قارغەلەرنە قان لىكەلەيە بويانمەش بۈگۈن بىز بىز قارا نەقەلە
ھاسىل ايدىيورلەردى . مەھشە و مەندەنە بىر مەھەلە شەھەت ايدىن كۈيەك يېقىق ئۆلەك ،
قەھەس قۇمەش باجەلەك ، دىشەلەي دۈكۈلەش چەكە كەيگەنە بىزەش دىوارلەك اوستەدە
قار يېغىنەي بىزەكلاھەر ، مەۋجە چىزەكەلەر رەسەم ايدەكە بوقسۇتەلەي مەنەزەي سۈسۈيۈردى .
گۈك يۈزى قۇرۇشۇن رەنكەندە بىر پارچە بولۇپلە اورتۇلۇ ايدى . بوقالەن پەدەندە
سۈزەلەن بولانەي ايشەق قار طەبەقەندە انەكەسلەر ياپۇر و بىزەك زەمەن قارا كەلەك سەي
تەنۈر ايدىيورلەردى . سەھەدەنەي قار كىيەلمەشەي ، قار شەي كۈچۈك ئورمانەك كەنەندە
مەۋجە آلان دۈشمەن پەدەسەي ھەۋجە قەلەمەيۈردى . شەيە دۈشمەنەك يالگىز شەپەنلەي
فەھەلەي طەقەلەلە سەلەكە ايلەيسەندە پەلەيۈر ، ھەۋەدە كۈچۈك بىزەك بولۇپلەر ھاسىل
ايدىيور و اطرافە سەچەلەن مەسكەلەر يەندە بىكەلەر قار پارچەلەي ھەۋالەندەيۈردى .
نەلەر خەندەك مەھەلەي مەھەلەي ، غۇجۇقلەيەكەك اچەنە بوزۇلەشەردى . يالگىز نەتەيلەر
سەلەك شەيەنە ياپەشەشەلەر ، كۈزەلەي دۈشمەندە ، بىكەلەرلەردى . خەندەك اچەندە ، وورۇلەش
ھەۋجەندە يۈزەلەر جەسەلەر ياتىۈردى . ھەپەنەك يۈزەلەندە قۇرۇقۇچ تەقەسلەر واردى .
چۇغەك كۈزەلەي آناسەندە فەلەمەش كۈكەلەر باقىۈردى . ئۆلۈم تەسەي ايلە كەلەش
دۈدەقلەك آراسەندە قەيەلمەش دىشەلەر كۈرەيۈردى . ئۆلەيەكەك ھەسەلەك قەزەيەن
بەدۈگۈش اچەندە ايكەن ئۆلۈم اۈنەلەي ياقالەمەش و بەدەكە قەلەمەق اۈزە يە سەرمەشەي .
ئەيسە ، بوقەچ نەكەك تەشەكەل ايتەكەي اۋفاق بىر كۈمەيەكەك مەھەلەكەك ائەنە چەكەلمەش ،
بومەقتە و نەسەي سەكۈندە سەفەدە ايدەكەك چەنەسەندە چەقارەيەكەك ائەكەك پارچەسەي
كەيەيۈردى . اۈكۈن بايرەمەكەك ايلەك كۈنەي ايدى . بۈيەكەك زەمانلەر مەھەلەكەك شەتەكەك
ھەسەتەكەك سەكەرلەر كەنە سەنەكەك اۋجەندە زۈجەلەي ، چۇجۇقلەي ، ھەشەلەرەلەيە بىرە
كەيەكەكەي بايرەمەي دۈشەيۈردى .

مەھەلەكەكەك اۈكەندە مەلەمەلەيەكەك جەسەي ياتىۈردى . سەلەكەك گەيسەندە قۇماندە
ايدەكەك شەقەندە وورۇلەن و آئەدە ئۆلەن مەلەمەكەك اۈرەيەكەك اۈسەي دۈشەشەي . ائەنە
ياپەشەكەكەك سەچەلەيەكەك آدەسەندەكەك كۈچۈك قەزەيەكەك لەكەنەشەكەك ئۆلەيەكەك كۈستەن
بەلەمەكەك يوقەي . كۈزەلەي پارەيۈردى ، آغزەي باغەيۈر كەي اچەقەي .

نفرلر مقتول ضابطك جسدینه قیشلهده ، حیاتنده ایکن ایفایه مجبور اولدقلری
 حرمتدن باشقه نظاره باقیورلردی . ئولومك بویوك طرپانی اوگنده عینی چوقوره
 دوکوله جك بو آدملرده دنیوی رتبه و موقع فرقلردن زیاده تهلكهك ویردیکی برلك
 حسنی واردی . بلیکه بر دقیقه صوگرا ایچلرندن بری دها اوضابطك یانی یاشنه سربله جك
 و بیاض قار کومه سنك آلتنده کی ایصلاق طوپراغك ایچنده ازیله جك اولان وجودلری
 بر برینه قاریشه جقدی .

شیمدی ، شراپنلرک مزعج پاتلامه لرندن بشقه برشی ایشیدلیوردی . بر ساعت
 قیدر بویه جقدی ؛ صوگرا اورتالق قارارمغه ، ایری قار پارچه لری دوشمکه باشلادی .
 هواده بیکلرجه چکرکه اوچیورمش کی قویو کوموش رنکنده پارچه لر دونه رک
 و بر برلینه چاربه رق یاغیوردی . کسکین بر دودوک سسی ایشیدلادی . صول بازوسی
 قانلی بر صارغی ایله بوغولاش یوزباشی — سپرله ! دیه باغیریوردی . بر هفته در دوام
 ایدن تجربه لرندن دشمنك هپ بویه قارلی و پوصولی هوالرده هجوملرینی تکرار ایتدیکنی
 يك ای او کر نمشلردی .

حقیقهٔ نفرلر دها آوجی سپرلرینی طولایر مه دن نوتجیلرک تفنکلی طاقیردامغه
 باشلامشدی ؛ بونی سورکلی کسکین بر آتش تعقیب ایتدی . سپرله قوشان نفرلر ایکی
 یوز متره ایلریده کی دشمن موضعده بلیرمکه باشلایان سیاه نقطه لره آتش ایدیورلردی .
 میترالیوزک مطرد و صیق طاقیردی لری ده فاصله لره ایشیدلمکه باشلامشدی . سپرلرک
 اوزرنده دشمن مرمیلری ویزیلادیور ، دها صیقلاشان شراپنلر مدھش طراقلر ایله
 هوایی صاللیور ، قار ذره لرینی خرمان ایدیوردی . صولده ، اورمانجنگ آرقه سنده کی
 وادیده کومولش طوران کندی طوپجیلرینک ایگلیتییی ده بوکا قاریشمشدی . شیمدی
 کندی طوپجیلرینک مرمیلری هوایی یاردرق کوزله کورولمز جنوارلر کی تپه لرندن
 بوغوق بر حاشیرتی ایله کچیور وایلریده دشمن خطنده پارالانیوردی .

انیس ، سپرک شیوینه یایشمش . تفنکی قارشیده کی متحرک سیاه نقطه لره چویورمش ؛
 سلاچندن چیقان هر مرمینک کنیدیسی ئولایر مکه کلن دشمن صفنی تخریب ایتدیکنی
 وحشیانه بر ذوق ایله دوییوردی . الندن کلته دشمنی بر دیجک ضربه سیله ده ویرمک ،
 چیزمه سنک اوکجه سیله سیلان کی ازمک ، اولدیرمک ایسته یوردی . اوئی آلتنه آلق ،
 طرناقلریله بوغوق ، دیشلریله قویارمق ، پارچالامق احتیاجنی ویرن و او آندده بوتون

وارلغنه حاكم اولان قودوز قورت روحى كنديسنه ، ئولمەك وممكن اولدىغى قدر چوق
ئولدىرمىكى امر ايدىيوردى . ادر اكسىز بر سناطير ، بر ئولوم ماكتەسى كىچى دورمادىن
آتس ايدىيوردى . يوزىنىڭ چىزىكىلىرى چىكىلىش ، آغزى كرىلىش ، دىشلىرى كلىد-
لەنشىدى ، چەرەسندە بر قاپلان تېسىمى واردى .

دشمن ياقلاشيوردى . او آندە سېرك آتس پوسكورىن معوج ذروەسندە تەنك
طاقتىدىلىرى دھا صىقلاشيور و بىكلرچە اوچوشان قار پارچەلىرى ارەسندە هجوم ايدىنلر
برر برر يووارلاندىقلىرى كورلىيوردى . يانى باشندەكى آرقداشنىڭ ، قفاسندىن وورولمىش
وهوادمە چارپىنان اللرىلە ، اوچىندە سونكوسى پارلايان تەنكىنى بر طرفە صاووردىقندىن
صوكرامە آرقتەسى اوستى بويلى بويچە يرد سىرلىش اولدىغى كورركىن ، دىكر طرفدىن
بر دشمن نىرىنىڭ كندى تەنكىندىن چىقان بر قورشونلە يوزى قويون قارلر كەلچە
يووارلاندىغى فرق ايدىن انىنىڭ قىلى وحشى بر سويىچلە چارپەنشىدى .

مدافعه طويچىسىنىڭ شراپىللىرى شىمدى برىنى قووالىهرق مەھاجلر كەلەلەندە
پاڭلىيور ، صفلى قارىشىدىرييور ، اطرافە ئولوم صاچيورلردى . شراپىل پارچەسىلە قارىنىدىن
وورولان بر دشمن ضابطى قارلر كەلچە يووارلانيور وئولوم آچىلرلە تېنىن آياقلىرى
قارلىرى صاووردىغى فرق اولىيوردى .

انىس ، دشمن شراپىللىرىلە مرمىلرنىڭ دىلىك دىشك ايتدىكى ، قارلىرىنى صاووردىغى
سېرلىرىنىڭ آرقتەسندە نە اولدىغى كوردەيوردى . بولوكنىڭ آتشى تىلغاتدىن سىركاشمىشىدى .
شىمدى تقويه افرادى خندقى دولدىران ضابط وئىز جىسدلىرىنە باصهرق وشكارىنە آتيلەحق
كدىلر كى سورونەرك سېرلردەكى بوشاقلرى دولدىرييورلردى . دشمن ، آرتق پىك
ياقلاشمىشىدى ، بررلىرىنىڭ متقلص چەرەلىرىنى سىچە بىلييورلردى . ھرايتكى طرفدە ال
بومبالىنى حاضرلييورلردى . تەنكىلر كەلچە سونكولر كەلچە پارلىتىسى ، تەنك ، شراپىل
طراقەلىرى ، كىن و تەھدىد آوازەلىرى ، شتوم ولعتلر آراسندە ايلك ال بومبائىنى اوچدى
و پاڭلادى ؛ بونى بر قاقچ بومبائەلە تەقىب ايتدى . مەھاجلر كەلچە قارىشيور ، قويان
قوللردىن ، باچاقلردىن ، دىشلىن قارلردىن بياض قار كەلچە اوزرندە ازلر ، پوسكورمە لكەلر
حاصل اولىيوردى .

روزىكە دشمن طرفە دوغىش بوغوجى قار پارچەلىرىنى مەھاجلر كەلچە يوزىنە صاووردىيور
واونلىرى بوسوتون شاشىرييوردى ؛ مەھاجلر كەلچە بر آن كەلچە چالغاندى . انىنىڭ

غزل

ملترم اغلاقدر نجه بيان عشقمك
 ايسته هم افشاسنى راز همان عشقمك
 قلب اهل دل اولور آنجق مخاطب آهه
 آكلماز هر كس ديلندن تر جان عشقمك
 قطره لر چشمديه اولمازدي برر سوزان شرار
 آبي آتش اولماسه يدي كلستان عشقمك
 باق نه محرقدر نواسنى بلبلك ، كويا بتون
 لبى ايلر نرم داستان عشقمك

هپ سنك اى ماه تأثيركله در صبح و مسا
 جزر ومدى سحر صاف بيكران عشقمك
 كلهار حسن جاناندى آلوب فيض غرام
 كل قوقار (محي) سحابى آسمان عشقمك
 محي الدين رائف

ياره لي يوزباشىسى هجومى توقيف ايده بيلمش
 اولديغنى آكلادى . بولو كنك بوتون قوتيله
 مقابل بر هجوم ياپه رق بر هفته دنبرى كچه مديكى
 ايكي يوز متره لك تولوم مسافه سنى قازامق
 ايستدى ؛ بر قوماندا ايله بو قودورمش انسا .
 نلرى سونكولريه ايلرى فيرلاندى . يوزباشى ،
 صاعلام قوليله ساللادى قليجى النده ، سپرى
 آتلادى زما بولو لك صاغ قالان افرادى
 بوتون بوغازلرك كيشلكندن بردن چيقان ،
 كو كرده ين بويوك الله ! الله ! غلغله سى ايچنده
 ايلرى آتيلديلر . دشمنلريه كوكس كوكسه
 چارپيشورلردى ؛ ايكي طرف طويجيسى ده
 صوصمغه مجبور اولمشدى . شيمدى روزكارك
 خارمانلادى ، صاووردى قارلرك ايچنده

يالكر كين ، لغت وشتوم آوازده لرينه قاريشان سلاح چاتيرديلر ، تك توك تفك سسلريه قارك
 اوزرينه يووورلارنان قانلى جسدلردن بشقه برشى كورولموردى . انيسك آرقداشلىرى ، مهاجرلى
 سونكولريه سوروپورلردى ، آرقه دن اونلرى تقويه ايچون قوشان قطعه لرشدتلى قار صاغناغك
 ايچنده يوريمكه چاليشيركن يكي دن باشلايان شراپل ياغمورى آلتنده پارچه لنيورلردى

آرتق بر هفته در كچمكه چاليشدقلى او مشوم ايكي يوز متروپي كچمشلردى . اوراده
 آرقه لرندن ووران قار تپيلرى آلتنده همان يكي سپرله اساس اوله جق چوقورلرى
 قازيورلر وايچنه كوموله رك آتسه باشليورلردى . فقط يارپسندن زياده سنى غائب ايتمش
 اولان بولو كه قوماندا ايده جك ياره لي بر كوچك ضابطدن بشقه كيمسه قالمامشدى .
 يوزباشى مصادمه ده قارنندن يديكى بر سونكو ايله بر هفته دنبرى كچه مديكى ايكي يوز متره لك
 تولدوروجى ميدانك اورتاسنده بردها قالقماق اوزره يقيلمشدى .

بر آز صوكرا روزكاردها سرتلشدى ؛ فقط قار كسيلمشدى . آرتق آقشام اولق
 اوزره ايدى . غرب طرفدن ييرتيلن قورشون رنگلى بولوطلرك آراسندن ، افقه يقين ،

بولجی

کیجه ، اینسیر ، دکر ، قودورمیشدی
صویه صولغون ضیائی وورمیشدی
آغاران افق ایچنده صولغون آیک

سیسلی ایقک کورومیوردی اوجی
کلدی دالغین باقیشتی بولجی

دوردی ساحل بوئنده جره یاقین .

صودن عکس ایتدی آنسیرین برسس
« بللی روحک بو آنده فضله ملول

کیتمه ، دور . چونکه ، برکیدن کلز

کیتدیك یول ، یاقین ؛ فقط مجهول
بولجی ! . دوزکیتمه ، دور . ایله رله مه ، دور

چونکه ، بولجی ! بول ، عدم یولیدر ! »

استانبول - ۱۳۳۹ نویسنه هلیس

قویو کریمیدیز مزیسی ایله قزل قان رنگنده
بلرن چیزکیلر کونشک یا تمقده اولدیغنی
کوبستریوردی . قارا کلک ایدن اپی به اور-
تالغی قاپلامایه باشلادیغنی زمان سسسزجه
یاناشان یکی بر بولوک انیس ایله آرقداشلرینک
یرینی اشغال ایتمیشدی . آرتق اونلر بر آووج
یاردلی ، یورغون آرقداشلریله محاربه خطنک
آرقه سنده استراحت ایتمه کیدرلر کن یرلرینه
کلن یکی بر بولوک صباحه قدر سپرلری
یتیره جک وقازانیلان ایکی یوزمتروبی غائب
ایتمه مک ایچون اوراده قانی دوکه جکدی .

*
*
*
انیس کویک شرقنده ییقیق بر آوک یاری

خراب اوطه سنه کیردیکی زمان اوجاقده

یانان آتش یوزینه اسکی بر دوست کی کولیوردی . آتیش کنارینه یورغون دوشدی ؛
یک ابتدائی مدافعه نفس حسیله هیچ یانندن آییرمدیغنی تفنکی دوگمش آیاقلرینک یاننه
قویمش ، دیزینه دایامیشدی . بر مرمینک صیردیغنی شقاغندن آقان قانلرله لکه لشمش صولغون
یوزنده کی وحشی کر کینلکلر تماماً زائل اولمیشدی . آرقداشلرینک حاضرلیدی صیجاق
یمکی بکله مک ایچون بوغوشمقدن یورولش بر دوغ کی اوجاغک کنارینه قیوریلشیدی .
قوٹوسندن بر سیغاره آای ویاقدی . بر پاندن آجیق کوموش رنگلی دومانلری صا-
وورورکن آرقداشلری چانطه سندن چیقاردقلری صارغی ایله عادی بر چیزکیدن عبارت
اولان یاره سنی صاریورلر ، یک اوجوز قورتیلدیغنی سویله رک شاه لشیورلردی . قوتونک
اعصابی اوزرنده کی تأثیری ، اطرافنده باشلایان مکالمه لر ، شاقالر ، خفیف تبسملرله کنیدیسی ده
سکون بولمغه باشلامیشدی . آرتق آوجی خطنده دوکوشن وحشی ، بیرجی انیس دکل
شیمدی یاواش یاواش دارالفنونک ادبیات وفلسفه طلبه سی ایکن کوکللی اوله رق اوردویه
کیرمش ، مدنی ، مشفق ، ظریف انیس کنیدیسنده یکیدن دوغیوردی .
بر یاندن صیجاق چورباسنی ایچرکن اوجاقده چاتیردایان و دوگمش اعضاسنه حیات

ویرن اودونلره کوزی دالیور ؛ قورقونج بر رؤیا کی اطرافنده دونن حادثه لرك معناسی قاورامغه ، کنديسی ازن کابوسی سیلکمه چالیشوردی .

اوجاقده یانان قیریق ماصه آياقلىرى ، صداله پارچه لری ایدی . ایچنده باریندقلری و بر هفته اولکی محاربه ده طویجی آتشدن قسماً ییقلمش ، پیاده مرمریلره دیوارلری قالبوره دوغوش اولان اوطه نك بر کوشه سنده او اشاسندن طویلانمش ییقلمش بر چوق انتاض کویک ضطی ائاسنده کی مدھش محاربه یی خاطر لاتیوردی . بر هفته لق خونین وقعه لرك تشکیل ایتدیکی خاطرات سلسله سنی کری طوغری طیرمانه رق او دهشتلی کونی تکرار کوزینک او کنه کتیره بیلدی . او کون دشمنک تفنک و مترا یوزلرینک مرمری ، شراپنلارینک صاحبدینی جهنم آله ولری ایچنده غایت قانلی بر محاربه دن صو کرا کیردیکلری بو کوپده وینه بو اوك او کنده کوکسی بر شراپنل پارچه سیله ده لینمش ، یرتیلمش کنج بر قادین یاتیوردی ؛ آنه سنک صیجاق قانلرینه بولانمش کوچوک بر قیز چوجوق ئولوم طراقلری ایچنده ده ترک ایدمه نیککی ، صوغومش ، دوگمش آنه قوجاغنه بوزولمش ، جسده ضاریلش ، ایری ، آچیلمش ، صفوتله دولو کوزلریله خوف و حشیت ایچنده کند یلرینه باقیوردی . یانی باشنده باجانی قیرلش ، قورقودن کوزلری آناسندن فیرلامش ، باشنده کی آق صاحپلری اورپر مش یتشاک بر اختیار ، قاپنک اوزرنده کی چویلرندن قومش دوشمش اولان اوزوم آصمه سنک بر آغ کی بر برینه صاریلش قوری واوزون داللی آراسندن کنديسی سوروکله مکه ، یاری ییقیق اوده قاجغه چالیشوردی . کنج واختیار کویک بوتون سکنه سی اولوهك او کنده قاقشملر و بو چیلغیجه فرارلرنده ییقلمش اولرك انقازی آراسنده مقتول محارب لره قاریشیق بر ییغین یارده لی وئولو براقشاردی . بر طرفندن ده یانغین ، قورقونج ، قیزیل آلورلی و بوغوجی قارا دومانلریله بو یاری جانلی جسدلری قیوزاندره ، باغیرته کومور ایدیوزدی .

انیس او قیز چوجقلا اختیاری بردها کورده مه مشدی . کیم بیلر نه اولمشلردی . . . شیمدی مخیله سنده یرده قانلی بر پاچاوره کی اوزانمش ، یامش کنج قادینه ، سوروکله ن اختیار ، آنه سنک قانلرینه بولانمش لوله لوله صاحلی کوچوک قیزی ، اوقیریق ماصه لر ، صدالیه لرله برلشدیریور ، ایلك بهارده تازه یشیل یاراقلریله قایسی سوسله ن آصمه داللرینک آراسندن سوزیلن کوزل کونشلی بر کونده اونلرك مسعود و کولومسه ر یوزلره بو اوك ایچنده طولاشدقلری ، یاشادقلری کورور کی اولیوردی . فکرأ غایت طبعی

برتسلسلى تعقيب ايدەرك عائەسى ، ھەشیرەسى ، اختياروالدەسى ، نشانىسى ، اوصىحاق
عائەسى سىنەسندە كچن كوزل حىاتى دوشوندى ، سو كىلى يوزلرى تىكرار كوردى . اوح !
ياشامىق ، سومك ، سويلك نە كوزل شى ايدى . شىمدى حرب صاعقەلرى يانغىنلرى قانلى
چىلغىنلقلرىلە نە قدر بارق سوندورىيور ، نە قدر كوز ياشلرى دو كدرييوردى .

بومعظم وجزاسز قالان جنايتە سبب نە ؟ دييوردى . انسانلق حىاتىك ھىچ ايلك
بھارى ، صلح ومسالمتلە كچن كونشلى كونلرى يوقتى ايدى ؟ فىكرى رىجى بر حركتلە
ادوار تارىخيەنى اتلادى ، قورى اودون پارچەلرندىن چىقان وقيورنەرق اوجاغل كى باجاسنە
دوغرى سوزيلن قيويلجىملى آلەولرك ايچندە آلندە چاقماق طاشندىن بالطەسىلە ايلك انسانك
قىللى يوزىنى كوردى . ارضك اوزرندە ، تارىخىدن اولى بويوك فلاكتلر ، مصىتلر ،
طوفانلر دورندە ياشامش مايمونلرلە ، مغارە آيىلرلە ، آرسلانلر ، قاپلانلرلە دو كوشمش
اوعضلى وقىللى انسان ، سلطنت دىيوپەنى كندىسىلە پايلاشمىق ايسەين بودىشى وطيرناغى
قوتلى رقىلرىنە اندەكى چاقماق بالطەسندىن دھا مدھش اولان ذكاسىلە ، خىلەسىلە غلبە
چالمش ويوز بىكلرچە سە دوام ايدىن بوجدال عظيمدە حا كىمنى تأسىس ايتك ايچون
قوللاندىنى ذكا و خىلە سلاحي خونخوارلق استعدادى اوقدر ترقى ايتمشدى كە حقيقە
دشمنلرىنە نظراً ضعيفە برابر بوتون ريوزىنە تك باشە حا كم اولمشدى . جد اعظمك
بوروندىكى آي پوستى ايلە مغارەسندىن چىقدىغى ويرلردە سورىنەرك شكارى اوزرىنە
كىتدىكىنى ، طوزاقلر قوردىغى ھىچ بىكلەمدىكى بر زماندە آيىلرك باشە داغلرك دىك
اوجوروملرندىن قايلار يووارلادىغى كورىيوردى . جد اعظمك يوزندەكى تاشلر ، قارما
قارشىق توپلرى ، صقاللرى آردەسندە برصيرە پارلاق دىشلىرىنى كوسترىن وحشى وصيرىتقان
آغزى ، ظالم نظرى بوكونكى سونكو محاربەسندە كوردىكى چەرەلرە نە قدر بىكزييوردى .
بوتون حيوانلرە غلبە ايتد كدن صوكرە ارض اوزرندە تام حا كىمنى قوران انسانلرك
بررلە بوغوشمەلرى ، اك اى پارچە اتى يىك ، اك كوزل قادىنى آلمىق ، اك محصولدار
چايرلقلردە حيوانلرىنى كودەك ايچون باشلايان تك وياطوپلى مقاتلەلرك نەشكىلرە كىرمش
وتاضل شىمدى يە قدر دوام ايتمش اولدىغى ، تارىخك بو قانلى پانوروماسى ، بر سىنەما
شريدى كى لايتقطع كوزىنك او كندىن كچيوردى . اورادە افسانەلرە قارىشان دىووغول
محاربەلرى ، الھلرلە انسانلرك بر صفدە حرب ايتدىكى دورلزدە واردى . يت پرستلگك
متعدد ورقىب الھلرى تاحە بوغوشان انسانلر دھا معذور وسىلەرلر ايجاد ايدە ياشامشلردى .

مارس ايله بعال قارتاڭك ديوارلرى دىيىدە دو كوشورلر كن بوايكي اله غضوبك رقابتي ظاهرى بربب تشكيل ايديوردى ، بونك يانئدە اله واحد ايچون بر برى بوغان بردين دن بر مذهب دن انسانلر ك محاربه لرى نه قدر عبثدى . سوزده مدينه لشن ، انجه لشن ، حيواناته بيله تعدى قبول ائتمه ين بشر بر زمان قرالار ك تاجى اطرافنده قانى دو كر كن شيمدى نامنه بوغازلشيوردى .

هيئات ! بونلر ك هپسى برر وسيله . اورته ده مليونلرجه سنه لك بر ارث مشومك ايلكلرينه كچرديكي بوغوشمق ، اولدير مك استعدادى ايله هر دقيقه همجنسك بوغازينه صاريله يه مهيا ايدى قارداش قانيه لكهلى قابل ، ديب ديرى دورر كن اونى يكي دن جاني تي ارتكابه سوق ائتمك دن قولاي نه واردى اراده منفعتدار بر اقليتك ده تحريكى قان سيللرني موقتاً طوتان ضعيف سدلر قيريور و كوش مليونلرجه سنه در اطرافنده دوشن بو كوچوك ارضك يوزنده شاهده اولديغى فجيعة لرك يانه يكي بر فجيعة ده قىد ايديوردى .

قرون ابتدائيه نك اوردولرني تعقيب ايدەرك مال غنائى ! سرايى اوجوز صاتين آلمغه قوشان سيار تاجرلر كي بوكون ده ، ممالك مفتوحه ده ، مستملكه لرده مغلوب اقوامك چفتلكلرني ، فابريقه لريني اله كچيره جك سرمايه داران يورويور . ايلك انسانلر تسليح ايچون طاشلى برياماجك كنارنده چاقاق بالطه سنى يونتان ابتدائى صنعتكارله بوكونكي مليونلرله تخرىبكار و مدعش حرب ماكنه لرينى اعمال ايدن بويوك صنايع اربابى هپ بشر ك قتل استعدادى استثمار ايدن و قتل صنعتدن كچين اقايت دكليديلر .

اينس تفكنى التدن براقشدى . آرقاداشلرى ديوارك دينه آتيلمش اوت ييغىلرى اوزرنده يورمروقلرى صيقلى ، حمالى رؤيالرله منقطع اويقولرينه دالمش اويورلر كن او ، ديرسكلرني ديزينه دايامش صارغىنك بوغديغى مدور چكه سى آووجلرى ايچنده كوزلرى حالا جدا كبرك خيالى كوردىكي او آتسه ديكيلىمش دوشونيوردى :

اوت ، حرب چيركن و ظالم برشيدى . عجا انسانلر تربيە و اصلاح ائتمك قابل دكليدى ؟ حقيقى بر صلح و مساوت امكانى يوقى ايدى ؟ انسانلر ك جرمسز كچن حياتلرى مفكره سندن سريع بر جولانله كچدى . صلح زماننده تارالرده ، كوشك ياقيجى شعاعانى آلتنده قاورولان اللرى چاتلامش ، قارارمش كويلى ار كك و قادينلرى ، كوكلرى قارا بولوطلرينه بوغان باجالريله بويوك فابريقه لرى ، كوشدن دها ياقيجى بويوك ازابه او جاكلرى

او كنده قانلرىنى تر حالده دوكن عملەيى ، دها كوچوك دستكاھلىرى ، دكانلرى ، صباحدن آقشامه قدر بوغوشان ، دو كوشن ، آچ ياتماق ايچون بر بربله كىزلى بر حرب حالده ياشايان وبشر ك چوقلغنى تشكيل ايدن آچ وسفيل كروھى كوزينك او كنه كتىردى . ماصەلرينك نفيس يىكلرىنى ، شراپلرىنى ، شامپانيالرىنى ، چىچكلرىنى ، پارلاق تواللرىنى قوناقلرىنى ، سراپلرىنى ، آرابە واو طوموبىللرىنى او حاكم اقليتە ويرە بىلمك واونلرى يكي دنيانك يكي الھلرى كې باشندە طاشىمق ايچون ھردقيقە قانندن ، اتندن ، كىكىندىن بر پارچە سنى فدا ايدن اوسفيل اكثرىتدە بر برينك ا كىكى الندىن قامق احتياجىلە مدھش بر جدال ايچندە چىرپىنيور و مغلوبلر ك جسدلرى مەادىا يرلرە سىرپىلر كىن بو محاربەدن غالب چىقانلر باقى قالىور ؛ صلح زمانندەدە وحشى بوغازلاشمە بوتون شىدتىلە دوام ايدەرك ارض اوزرندە اك دو كوشكن اولانلر ك اولادى يتشىوردى . ھىيات ! بو قابل ، بو استعدادى قوتلندكجە ، قاردش قانى دو كمكدن دها زيادە ذوق آلە جقدى . ھر بطن كچدكجە اوندە ياشامق ايچون اولديرمك و بوغمق وحشى دها زيادە كوكلشە جك وظلمى دها ترقى ايدە جك وايغجەلشە جكدى .

بو حالە ياشايان بشر سورىسى آراسندە ظهور ايدن حربلر ك ماھىتى ، اويويان وولقانلر ك پاتلامسى كې جدالك بويوك مقياسدە علنىتە چىقماستىن عبارتدى . وولقان اطرافى آتلى كوپوكلرىنى صاچەرق قىزغىن ، ياقىچى نفسىلە اورتەلغى مو ايدەرك حدتى آلدقن صوكر اىنە ايچندىن ناصل فقير دامقە دوام ايدرسە بو حربلردە دور ، دور دنيانك يوزىنى صار صدقن صوكر ا حصولە كلن سكون پك ظاھرى اولە جقدى ؛ وولقان يىنە ايچندىن قاينامقە دوام ابدوب كىدە جك دىمكدى

حىلە ، دسىسە واحانتلە يوغورلش چىركىن برارنك تراكتاندن وجودە كلن انسانلىق سىجەسك نادرا كورىلن علوى تظاھراتى بشرىتى اصلاحە كافى كلە جكمىدى ؟ بو قاتل سورىسىنى يىنە كندى ايچندىن چىقاجق بر قوتلە اىلك يولنە سوق ايتمك ، سكون ايچندە ياشاتمق ناصل ممكن اولە بىلىردى ؟

فكرينك تسلسلاتى تعقيب ايدەرك واصل اولدىغى بو نقطەدە انىس ، دكيزە دوشن واستقرار وموازنەسنى بولق ايچون اللرىنى مائوسانە اطرافى آتدجە ھر كرەسندە شىموج صوكتلەسندە طوتونە جق بر نقطە بولە ميان وعلى الدوام يووارلانان ، بر قضاۋدە كې ، دائمى بر جدال ايچندە چالقانان بشر جمعيتندە براستناد نقطەسى آريىوردى . انسانلر ك

منفعتلری واحتراصلری اوزرینه مؤسس اولان بشری ترکیات ، بزکین ومفتور کولکک شیمدی پک محتاج اولدیغی صلح و سکونی تأمین ایدمه جکته تماماً قائل اولمشدی . بشره ازلی برسکون بخش ایدمک جاودانی برمنبع عدالت آریاور ایمش کی کوزلری یقیق پنجره دن سهاوته توجه ایتدی . او ائشاده قار دیمش و کوک یوزنی اورتهن کشف برده یرتلمشدی .

قویو ماوی قدیفه بر زمین اوزرینه تعلیق ایدلمش کی طوران قزدن نغان ایدن صدفی نور ستونی خراب اودانک ایچنی تنور ایدیوردی .

آنسک روحی بو اسرار انکیز نور ستونک آچدیغی سهاوی یولدن یکی برامید ایچنده یوکسلوردی . آه نه اولوردی ، الهی نور قاتل بشریتک روحه حلول ایتسه ، اورایه عصرلرک دولدوردیغی ظلماتی سیلسه ، دیوردی . انسانی بو نور ایله تصفیه ایتک ، جحیم حاله صوقدیغی حیاتی چیچکلره دوناتمق ، دنیاده حقیق بر جنت یایمق ممکن اولسه ؛ یقیلان اولرک یرینه هر طرفده ، آغاچلر ، چیچکلر آراسنده بیکلرجه یگیلری یاپیلسه ، تارلارک آلتون باشاقلری یازک روزکارلریله دالغالانیرکن ماوی کوللرک ، ایرماقلرک کنارلرنده ، سکود دالترینک تازده صالقملری آلتنده کنج ، کوزل قادینلر وار ککلر ابدی عشقی ترنم ایتسه لر

آدمله حواینه جنت حیاتی یاشاسه لر

مخپله سنده یاراتدیغی دنیوی جنتک اثری کوزللكلری ایچنده یوزن دماغی آرتق حربی ، او کونکی فاجعه لری ، اودانک کوشه سنده اویویان ویارین بلکده طوبراغه قاریشه جق اولان آرقداشلرینی ، هپسنی ، هرشی اونوتمشدی . شیمدی یقیق پنجره دن خروشان اولان قرک اسرار انکیز نورلری ایچندن بر چوق آشنا سیمالر ، کوزل قادین سیمالری کندیسنه تبسم ایدیورلردی .

او ائشاده کویک میدانندن آچی بر بوری سسی ایشیدیلدی :

باصقین بوروسی ؛

آنس یوتون وجودینی صبرضان بر رعشه ایچنده یرندن فیزلادی . ادراکسیر بر ماکنه کی سیغاره سنی اوجاغه آتمش وتفشکنی قامشیدی . نوتچینک باغیرمسندن اویانان آرقداشلریله برابر ، دیمیر چیویلی قوندره لرک دوشمه تحته لرنده اچاصل ایتدکلری کومبو .

رتولر ایچنده قاپیدن فیزلرلرکن ، اوزاقدن شتله طاقیردایان تنک و مترایوز آتشلری
یکیدن اولوم صاحغه باشلامشردی .

أنیسك قولاغنده قابلك سسی یکیدن چینلامشدی . ارثك قوتلی و نفوذلی الیه
مرمره حك اولونمش کبی انسانك روخه درین قازیش اولان قانونك حکمی یرتی
بولیوردی . ۲۲ کانون ثانی ۳۳۰ مامی

ادبی

سراپ

۳

برفرد ایچون ، دیگرینک حسیات قلییه سندن بحث ایدیه بیلیمک ، اونک وارلغنه نفوذ
ایده رک شخصیتی بیلیمک محالدر . هانکی برفرد عاجز کندی خفایای درونی تمامیه
تعمیق ایدیه بیلیمشدرکه آخرک حسیات قلییه سندن امیتله بحث ایدیه بیلیمک حقنه صلاحیتدار
اولسون ؟

بویله غرورلی برادعاده بولونان انسانلره یالکیز خنده ایله مقابله ایدیله .
هرعلمک نهایی عجزینی ادراک ، جهالتی اعتراف ایتکدر . علمی ، قویاً بیلیمک ظنی
ایسه سراپه آلدانمقدن باشقه هیچ برمعیا افاده ایتمز .

بشریت ، کله نك اُك شموللی معناسیله ، نهایتسز بر « افشا » در ؛ جهانده هرشخص
مؤید برانکشافدر . کائناتک قانون فیضی اولان نشوونما ، هر موجودک برتحولندن عبارت
دکلیدر ؟

حسیات ، تفکرات ، تأثرات قلب بشرک بوتموجات کونا کونی حیات روزگارینک
وزانه معروضدر . تبدلده ، تکملده بوروزگارک پویرازدن لودوسه دوغمه سندن بشقه
برشی دکلدر . هوا دکیشدکجه انسانک صورتی ده سیرتی ده ، آخره نامرئی و کندینه
نامحسوس برطرز تدریجیده بشقه برشکل ورنک آلیر .

قلب ، برمعمای مخلوقدر ، هرزماندن و مکانده اونک حکمه قادر اولان یگانه خالقیدر .
اولیه عالمک کوردیم که مشهور جهلادن فرقلری یوقدی . نیجه نامردلر مشاهده
ایتدم که عالیجنابلری مروتلرینه حیران براقدیلر . ظاهراً افلاکده اوچانلری حقیقتده